

Baleczky Emil – nyelvész, költő, tanár

Nemzetközi tudományos szeminárium
Beregszász, 2019. május 23–24.

Tanulmánykötet

Еміль Балецький – мовознавець, письменник, освітянин

Міжнародний науковий семінар
Берегове, 23–24 травня 2019 року

Збірник наукових робіт

Baleczky Emil – nyelvész, költő, tanár

Nemzetközi tudományos szeminárium
Beregszász, 2019. május 23–24.

Tanulmánykötet

Szerkesztette:
Bárány Erzsébet

II. RF KMF – „RIK-U” Kft.
Beregszász–Ungvár
2020

ETO 81'1:061.3(477.87)

B 19

A kiadvány a 2019. május 23–24-én Beregszászban a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Filológia Tanszéke által rendezett *Baleczky Emil – nyelvész, költő, tanár* című nemzetközi tudományos szemináriumon elhangzott előadások anyagát tartalmazza. A kötet a neves szlavista születésének 100. évfordulója kapcsán az életét, az oktatói, a nyelvészeti és az irodalmi tevékenységét bemutató tanulmányokat adja közre.

Kiadásra javasolta a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Tudományos Tanácsa (2020.08.27., 5. számú jegyzőkönyv).

Készült a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Kiadói Részlege és Filológia Tanszéke közreműködésével.

Szerkesztette:

Bárány Erzsébet

Lektorálta:

dr. Bárány Béla, PhD (II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola)

dr. Gazdag Vilmos, PhD (II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola)

A magyar nyelvű szöveget korrektúrázták:

a szerzők

Az ukrán és angol nyelvű szöveget korrektúrázta:

Kordonec Olekszandr és Vrábely Tamás

Műszaki szerkesztő:

Gazdag Vilmos

Borítóterv:

Gazdag Vilmos, Vezsdel László

ETO-besorolás:

a II. RF KMF Apáczai Csere János Könyvtára

A kiadásért felelnek:

Csernicskó István (a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola megbízott rektora)

Orosz Ildikó (a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola elnöke)

Dobos Sándor (a II. RF KMF Kiadói Részlegének vezetője)

A közölt tanulmányok tartalmáért a szerzők a felelősek.

**A kiadvány megjelenését
a Kárpátaljai Magyar Akadémiai Tanács támogatta.**

Kiadó: a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola (cím: 90202, Beregszász, Kossuth tér 6. E-mail: foiskola@kmf.uz.ua) és a „RIK-U” Kft. (cím: 88000 Ungvár, Gagarin u. 36. E-mail: print@rik.com.ua)

Nyomdai munkálatok: „RIK-U” Kft.

ISBN 978-617-7868-35-3

© A szerzők, 2020

© A szerkesztő, 2020

© II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola, 2020

Еміль Балецький – мовознавець, письменник, освітянин

Міжнародний науковий семінар
Берегове, 23–24 травня 2019 року

Збірник наукових робіт

За редакцією:
Єлизавети Барань

ЗУІ ім. Ф.Ракоці ІІ – ТОВ «РІК-У»
Берегове–Ужгород
2020

УДК 81'1:061.3(477.87)

Б 19

Збірник містить матеріали міжнародного наукового семінару «*Еміль Балецький – мовознавець, письменник, освітянин*», який відбувся 23–24 травня 2019 року в м. Берегове. До видання, присвяченого 100-річчю від дня народження видатного славіста, ввійшли статті про життєпис науковця, його мовознавчу, освітницьку діяльність та літературну творчість.

Рекомендовано до друку Вченою радою Закарпатського угорського інституту ім. Ф.Ракоці II (протокол №5 від 27.08.2020 р.)

Підготовлено Видавничим відділом спільно з кафедрою філології
Закарпатського угорського інституту ім. Ференца Ракоці II

За редакцією:

Єлизавети Барань

Рецензенти:

Адальберт Барань, кандидат філологічних наук (ЗУІ ім. Ф.Ракоці II)
Вільмош Газдаг, доктор філософії з гуманітарних наук, спеціальність «філологія»
(ЗУІ ім. Ф.Ракоці II)

Коректура угорського тексту:
авторська

Коректори українського та англійського текстів:
Олександр Кордонець та Томаш Врабель

Технічний редактор:
Вільмош Газдаг

Обкладинка:
Вільмош Газдаг, Ласло Веждел

УДК:

Бібліотечно-інформаційний центр «Опаціої Черє Янош» при ЗУІ ім. Ф.Ракоці II

Відповідальні за випуск:

Степан Черничко (в.о. ректора Закарпатського угорського інституту ім. Ф.Ракоці II)
Ільдико Орос (президент Закарпатського угорського інституту ім. Ф.Ракоці II)
Олександр Добош (начальник Видавничого відділу ЗУІ ім. Ф.Ракоці II)

За зміст опублікованих наукових робіт відповідальність несуть автори

**Друк збірника здійснено за підтримки
Угорської академічної ради Закарпаття**

Видавництво: Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II (адреса: пл. Кошута 6, м. Берегове, 90202. Електронна пошта: foiskola@kmf.uz.ua) та ТОВ «РІК-У» (адреса: вул. Гагаріна 36, м. Ужгород, 88000. Електронна пошта: print@rik.com.ua)
Поліграфічні послуги: ТОВ «РІК-У»

ISBN 978-617-7868-35-3

© Автори, 2020

© Редактор, 2020

© Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II, 2020

Зміст / Tartalom

ВСТУПНЕ СЛОВО	9
ELŐSZÓ	11
БАЛЛА ЕВЕЛНА: Мотив дороги в малій прозі Еміля Балецького	13
БАРАНЬ ЄЛИЗАВЕТА: Еміль Балецький – дослідник закарпатських українських говорів (перший етап наукової діяльності)	21
GAZDAG VILMOS: A szláv-magyar nyelvi kapcsolatok alakulása egy elfeledett keleti szláv jövevényszó regionális újjáéledése tükrében	41
ZOLTÁN ANDRÁS: Az „Ószláv nyelv” című egyetemi tankönyv (1968) fél évszázad távlatából	49
КАПРАЛЬ МИХАИЛ: Время надежд и разочарований русинской интеллигенции: еще раз к биографии Эмиля Балецкого	61
КОРДОНЕЦЬ ОЛЕКСАНДР: Концепт щастя у новелах «Цвіт щастя» Богдана Лепкого та «Счастье» Еміля Балецького	69
KOCSIS MINÁLY: Balezcky Emil és az ukrán nyelvemlékek	77
КРАВЕЦЬ ЛАРИСА: Лінгвофілософські виміри поняття «рідна мова»	83
LEBOVICS VIKTÓRIA: Balezcky Emil jogtalan elbocsátása az Eötvös Loránd Tudományegyetem archívumában található dokumentumok tükrében	93
ЛЯВИНЕЦ МАРИАННА: Ранняя поэзия Э. Балецкого	117
ЛЯВИНЕЦ-УГРИН МАРИАННА: Новые страницы биографии Эмиля Балецкого	127
МУШКЕТИК ЛЕСЯ: Фольклорно-етнографічні записи Еміля Балецького	165
TASKOVICS OKSZANA: Balezcky Emil útja a népi íróvá válása felé	177
CSERNICSKÓ ISTVÁN: A szláv nyelvváltozatok kategorizálásának kérdése Kárpátalján	183
ЧОНКА ТЕТЯНА: Прозові твори Еміля Балецького: стиль, тематика, проблематика	223

BALECZKY EMIL ÚTJA A NÉPI ÍRÓVÁ VÁLÁSA FELÉ

TASKOVICS OKSZANA

Eötvös Loránd Tudományegyetem

taskovics.okszana@gmail.com

The article analyses the way of Balczyk Emil to becoming a folk writer. Balczyk Emil starts to write poems in his early childhood, at the age of 6. At the beginning of his poetic career of a poet he followed the Russophile Movement and wrote his poems in Russian. However, after a while his perception of this issue changed significantly. The article deals with the reasons why Balczyk Emil broke with the Russophile Movement, started to promote the local language and why we can consider him a folk writer.

Balczyk Emilt ahhoz az egyetemi oktatói gárdához sorolhatjuk, amelynek a képviselőit polihisztoroknak szokták nevezni. Ők azok a tanárok, akik mindig meg tudták tölteni az előadótermet, kiemelkedő tudományos munkássággal büszkélkedhettek és hozzájuk köthető a tudósok új generációjának a felnevelése. Balczyk Emil nagy sikereket ért el mind a három területen, de volt még egy érdeklődési köre, ami végig kísérte az egész életét. Ez nem volt más, mint a költészet. A tanulmány vizsgálja e érdeklődés sajátosságait, a költői irányzatban bekövetkezett váltás okait és hátterét.

A leendő tanszékvezető Kárpátalján, egy vasutas családjában született 1921-ben. Az alap és a középfokú tanulmányainak meghatározó szerepe volt Balczyk életében. A csinadijevi népiskolát, ahol a leendő költő az első 4 osztályt járta, egy meggyőzött ruszofil vezette, aki az iskolavezetési feladatain túl sokat tett a régió kulturális fejlődéséért.

Az ukránofil és a ruszofil irányzatok harca nem új keletű dolog volt abban az időben. Az ellenállás még a 19. század végére vezethető vissza. A két világháború közötti időszak második feléig a ruszofilok és az ukránofilok meghatározó szerepet játszottak többek között Kárpátalja kulturális életében és oktatásában. A ruszofilok sokáig vezetői pozíciót töltöttek be ebben a képzeletbeli ellenállásban, amiről részben árulkodik az általuk működtetett olvasóházak száma az ukránofilokéval összehasonlítva – 274 és 111 (1931 adat) (Геровский 1995: 86). Szinte minden 2. ruszofil olvasóház rendelkezett saját színjátszó körrel és évente több előadást is rendezett. Tekintettel arra, hogy sokhelyütt ezek az olvasóházak jelentettek az egyetlen szórakozási és szabad időtöltési lehetőséget, a lakosságra kifejtett hatásukat nehéz alábecsülni (Taskovics 2005: 251). Természetesen,

hogy az orosz nyelvről és kultúráról, mint szlávok lingua franka-ról alkotott elképzelések nagy hatással voltak a fiatal Balczyk Emilre is. Hat évesen kezdi el a tanulmányait és akkor, visszaemlékezései szerint, először támadt kedve verseket írni (Балецкий 1940: 22). Az első saját kötet „Verbnyj trepet” (Вербный трепет) 1936-ban jelenik meg a „Skolnaja Pomocs” (Школьная Помощь) nyomdában. Ezt követték a „40” (1940), a „Zsivaja sztruja” (Живая струя) (1940) és az „Ogonyki” (Огоньки) (1940) kötetek, amelyek ugyanabban az évben jelentek meg. Mivel a „Verbnyj Trepet” (Вербный трепет) még a gimnáziumi évek alatt látott napvilágot, egyes kutatók fiatal Puskinhoz hasonlítják Balczyk (Pavlovsky 2009: 27). Puskin fontos jelképe volt a ruszofil mozgalomnak és Balczyk a verseiben gyakran utal rá, pld:

А вы, наследники, друзья, подруги,

Стремитесь къ Пушкину какъ мы... („Mukacsevo” (Мукачево))
(Káprály 2007: 40)

Puskin több oknál fogva gyakran foglalkoztatta Balczyk Emilt. A fiatal költő ruszofil irányultsága csak az egyik oka volt ennek. A másik ok pedig az orosz költő az átlagnép felé tanúsított szimpátia lehetett, ami megegyezett Balczyk hozzáállásával. Az „Irodalom és a népnyelv” (Литература и народный языкъ) című cikkben a fiatal tudós így fogalmaz:

„Початокъ мистецтва словъ — въ фолклоре, — говорить Максимъ Горький, та и не диво, бо найглубше и найяскравейше, художно досконале типы героевъ, створене фолклоромъ, устною творчествомъ простого народу. Фолклоръ давъ световой литературе таке темы, якъ Фауста Гетого, сказки Пушкина, баллады Араня, Бюргера, Жуковского, Ербена та иншихъ” (Káprály 2007: 156).

Ezekben a sorokban már megjelenik az a gondolat, hogy az irodalomnak elsősorban a folklórból, az élő népi beszédből kell táplálkoznia. Itt fogalmazódik meg a gyökeres koncepcióváltás, amikor Balczyk felhagy az orosz nyelvű költészettel, áttér a helyiek által beszélt ruszin nyelvre és feltehetőleg népi íróvá válik. Ezt a feltételezést fogom most részletesebben kifejteni

A népi írók mozgalma a 30-as évek második felében nőtte ki magát meghatározó eszmei, irodalmi és művészeti irányzattá, bár kialakulását a 20-as évekre teszik. A hatása a II. világháború után is érezhető. A mozgalomhoz elsősorban a középréteg és az intelligencia képviselői tartoztak, akik nem értettek egyet a rezsimmel és így fejezték ki az elégedetlenségüket. A műveik az alsó, szegény néprétegekről szólnak. Sőt, éppen a művek tárgya és nem stílusa az, ami alapján valakit népi írókhoz sorolnak. A cél, amit el akarták érni, nem csupán a nehéz sors ábrázolása, hanem a vele kapcsolatos

szociális problémák megvilágítása, a köztudatba való emelésük és a megoldásuk elősegítése volt (Új lexikon 1994: 1484). A gondolataik vers vagy próza helyett/mellett gyakran tudományos cikkekben vagy leírótanulmányokban láttak napvilágot. E tanulmányok irodalmi igényű stílusban íródtak. A mozgalom képviselői három kulcsfontosságú fogalommal operáltak: népiesség/paraszi sors, minőség forradalma a kulturális életben, munkásság a határokon túlra kiterjesztése.

Ezzel kapcsolatban joggal felmerülhet egy sor kérdés: lehetséges, hogy Baleczkyt is magával ragadták ezek az eszmék? Lehetséges, hogy Balecky, ahogy Németh László, Móricz Zsigmond, Juhász Géza és számos más kiemelkedő magyar költő, író, fordító és egyúttal tudós is, szintén e irodalmi/politikai csoport képviselője volt, csak éppen kárpátaljai újragondolásban? A válasz véleményem szerint az életrajzban, a politikai/társadalmi és tudományi élet eseményeiben, illetve a munkásságában keresendő.

Baleczky, ahogy már említettem, már kisgyerekkorában kezd vereseket írni. 1936-ban, gimnazistaként adja ki az első verskötetét „Verbniy Trepet” címmel. Ezt követi egy külön fejezet az 1940-ben megjelent „12” és szintén az 1940-es kiadású „Zsivaja Sztruja” című verskötetekben. Baleczky Emilt a munkácsi irodalmi iskola képviselőjének tartják a kortársai. Ahogy azt Andrij Bródy bevezetőjében olvashatjuk:

„Въ „Живую Струю” включены лишь самые яркіе литературные труженики мукачевской школы. Только тѣ, что научились наиболѣе словамъ прекраснымъ, горькимъ и жестокимъ и боятся простыхъ и нѣжныхъ словъ” (Живая струя 1940: 4).

A munkácsi költők elsősorban a szegény ember sorsával, a költő prometheusi feladatával és a változások szükségességével foglalkoztak és nem féltek a kemény szavaktól. Ezek a témák visszaköszönnek Baleczky „Éva (modern kárpáti ballada)” (Ева (модерная карпатская баллада), „Molitva k szolncebogu” (Молитва къ солнцегогу) és „Karptaszkim Aposztolam” c (Карпатскимъ Апостоламъ) című verseiben.

1940-ben nagy változások történnek Kárpátalja kulturális életében. Ekkor ugyanis kezd előtérbe kerülni a ruszin nyelv, a ruszin kultúra és a ruszin nemzeti identitás. Megalapítják a Kárpátaljai Tudományos társaságot, amelynek a tagjai többek között olyan híres tudósok voltak, mint, Bonkáló Sándor, Hodinka Antal, Kniezsa István és Melich Janos. Az utóbbi két tag egyúttal a budapesti szlavisztika tanárai is voltak, akik ráadásul nagy hatással voltak az ott tanuló Baleczkyre. A fiatal tudós meggyőzte a barátait

– akiknek semmilyen kötődésük nem volt a szlavisztikához – hogy járjanak Kniezsa és Melich előadásaira. Tekintettel Baleczky kárpátaljai származására feltehetően szóba került a Kárpátaljai Tudományos Társaság témaköre és a ruszin nyelv kérdése is. Ebben az időben fogalmazódik meg benne a gondolat, hogy a kárpátaljai irodalmat kárpátaljaiak számára kárpátaljai nyelven kell írni. Ennek bizonyítékául szolgál a magán levelezése, amiben a következő mondatokat találunk a ruszin nyelvre történő áttéréssel kapcsolatban és a szintén költésszettel foglalkozó barátaira kifejtett hatásáról: „Я краще залишуся дома, щоб вас молодих не казити, бо всьому я винен. Це для мене честь.” (лист Кирилу Галасу). 1941 második felében sorban jelennek meg a ruszin nyelven íródott művei, mint például „Karpastka litanija” (Карпатска литанія) (1942), „Zfilovalo sonce khmaramu naszilja” (Зфильовало сонце хмарами насилія) (1942), stb. Szembetűnő, hogy egyre több olyan költemény lát napvilágot, amelyet maga a költő népi dal vagy balladaként definiál: „Isli turku za tataramu” (Ишли турки зь татарами) (1941), „U mamku m' roszla” (У мамки'мь росла) (1942). Ebből következik, hogy a népi írók által magyarországi vonatkozásban megfogalmazódott gondolat a népiességről, „vissza a gyökerekhez” elv követése Baleczky újragondolásában kiterjed az ő szülőföldjére, a ruszin kultúra, és a ruszin nyelv felelevenedésére terelődik át.

Szintén a 40-es évek elején jelenik meg Baleczky írásaiban a kárpátaljai irodalom minőségesebbé tétele iránti törekvés. Az egyik legnagyobb problémát ő abban látja, hogy a feltörekvő költők meghatározott része nem tanult oroszul iskolai szinten, így a verseik nyelvezete hagy némi kívánnivalót maga után. Pedig a tehetség és az eszköz is megvolt hozzá, ami nem más, mint az ő saját, népi nyelvük. Az 1942-ben a „Literaturna Nedelja” (Литературная неделя) folyóiratban megjelent „Literatura i narodnij jazik” (Литература и народный язык) című cikkében a következő sorokat olvashatjuk:

„Але ци Горький або Кашшакъ ходили до середнихъ школь? Отъ кого они училися? – Отъ народа! А мы не можеме учитися отъ народа? Маеме право писати своимъ народнымъ языкомъ? – Маеме! Бо нынѣ уже не есть чого стыдатися свого народного языка. Колись стыдалися свого народного языка. Колись стыдалися нимъ не лишь наши предки, але навѣтъ такий Ст. Вукъ Караджичъ спершу стыдався «скотарского», «говидарского языка», але коли (1814–1815) выйшли его книжочки «Мала простонародна славено-српска пјесница», якими захоплявся самъ Гете, то вся сербска литература перейшла на сей языкъ” (Káprály 2007: 158).

Az áttérés létjogosultságát Balczyk azzal magyarázza, hogy a népnyelv mindig fog létezni, és a népnyelv – az Isten hangja. Ily módon nem vesznének el a ruszin kultúra számára azok a tehetséges, de alacsonyán iskolázott, alsóbb szociális rétegekből származó költők sem, akik nem tudják sem az orosz nyelvet, sem a rímelés elveit. Szerinte „Utat kell adni a népi írók számára” (Káprály 2007: 158). Ebben a cikkben manifesztálódik először a népi költők, mint egy külön irányzat, létjogosultsága és fontossága a kárpátaljai kultúra és nép számára.

A minőségi irodalom létrehozásában Balczyk nagy szerepet tulajdonít a kritikusoknak. Azonban ő ezen a téren is nagy hiányosságokat látott abban az időben. Véleménye szerint, amit a „Flat, ubi vult” cikkében fejt ki, a költők „tanárainak” a kritikusokat kell tekinteni. Ugyanakkor nagyon kevés olyan helyi irodalmár volt Kárpátalján, akik irodalomkritikában munkálkodott volna. Azok pedig, akik mégis ennek a pályának szentelték magukat, csak dicsérték a helyi kiadványokban megjelent műveket, Balczyk szavaival élve „simogatták a kárpátaljai költők fejét” és nagyon ritkán hívták fel a figyelmet a művek valódi hiányosságaira vagy érdemeire (Káprály 2007: 145). Emiatt ezek a grafománok, ahogy ő titulálja a kétes képességekkel rendelkező költőket, sokat képzeltek magukról és minden hiányosságukat költői szabadsággal magyarázták. Ezért annak érdekében, hogy Kárpátalján kialakuljon egy minőségi költői/írói gárda, Balczyk véleménye szerint változtatni kellett volna a kritikusok hozzáállásán.

Ahogy már korábban említettem, a népi író mozgalom 3 fő jellemzője a népiesség/paraszti sors, minőség forradalma a kulturális életben és e kérdés kifejtése tudományos/leíró tanulmányokban, illetve az eszmék a határokon túlra kiterjesztése. Balczyk munkásságában mind a három összetevő jelen van. A paraszti sors állandó témája a költészetének, a népiesség pedig szorosan összefonódik a ruszin nyelv kérdésével. Ezáltal a mozgalom törekvései átterelődnek a ruszinok lakta területekre és ruszinajkú nemzeti kisebbségekre is. Azon kívül, hogy a mozgalom fő programpontjai megvalósításra kerülnek Balczyk műveiben, sokat olvashatunk róluk különböző újság és tudományos cikkeiben.

A fent leírtak figyelembevételével joggal feltételezhetjük, hogy Balczyk is e mozgalom követőihez sorolta magát. Emiatt ő nem csak egyike a sok tehetséges kárpátaljai íróknak, hanem sokkal tágabb értelemben kiemelkedő költő/író/tudós, akinek méltó helye van az olyan híres népi írók között, mint Németh László, Kodolányi János, Móricz Zsigmond Gombos Gyula és többiek.

IRODALOM

- Káprály M., Zoltán A. szerk. 2007. *Baleczky Emil, Irodalmi örökség*. Studia Ukrainica et Rusinica Nyíregyháziensia 20. Nyíregyháza: Örökségünk kiadó Bt.
- Pavlovszky M. 2009. *Поэтический мир юного Эмиля Балецкого (тезисы)*. In: Studia Russica XXIII. Budapest: Argumentum Kiadó.
- Taskovics O. 2009. *Vid rusofilstva do rusinofilstva na primkladі tvorčosti Emіlya Balezckogo*. In: Studia Russica XXIII. Budapest: Argumentum Kiadó.
- Új magyar irodalmi lexikon II. (H-Ö). 1994. Főszerk. Péter László. Budapest: Akadémiai Kiadó.
- Балецкий Е. 1940. *Изъ цикла «Синія дали»*. В кн.: Огоньки. Художественный зборникъ, составленный группой писателей. Ужгород.
- Геровский Г. 1995. *Язык Подкарпатской Руси*. Москва.
- Живая струя, стихи и проза*. 1940. Мукачево.

Б 19 **Еміль Балецький – мовознавець, письменник, освітянин.**
Збірник наукових робіт міжнародного наукового семінару «Еміль Балецький – мовознавець, письменник, освітянин», Берегове, 23-24 травня 2019 року / Редактор: Єлизавета Барань – Берегове-Ужгород: ЗУІ ім. Ф.Ракоці II – ТОВ «РІК-У», 2020. – 236 с. (угорською, українською та англійською мовами).

ISBN 978-617-7868-35-3

Збірник містить матеріали міжнародного наукового семінару «Еміль Балецький – мовознавець, письменник, освітянин», який відбувся 23-24 травня 2019 року в м. Берегове. До видання, присвяченого 100-річчю від дня народження видатного славіста, ввійшли статті про життєпис науковця, його мовознавчу, освітницьку діяльність та літературну творчість.

УДК 81'1:061.3(477.87)

Наукове видання

Еміль Балецький – мовознавець, письменник, освітянин

Міжнародний науковий семінар
Берегове, 23-24 травня 2019 року

Збірник наукових робіт

2020 р.

*Рекомендовано до друку Вченою радою Закарпатського угорського інституту
ім. Ф.Ракоці ІІ (протокол №5 від 27.08.2020 р.)*

Підготовлено Видавничим відділом спільно з кафедрою філології
Закарпатського угорського інституту ім. Ференца Ракоці ІІ

Редактор:

Єлизавета Барань

Рецензенти:

Адальберт Барань, кандидат філологічних наук (ЗУІ ім. Ф.Ракоці ІІ)
Вільмош Газдаг, доктор філософії з гуманітарних наук, спеціальність «філологія»
(ЗУІ ім. Ф.Ракоці ІІ)

Коректура угорського тексту:

авторська

Коректори українського та англійського текстів:

Олександр Кордонець та Томаш Врabelь

Технічний редактор: Вільмош Газдаг

Обкладинка: Вільмош Газдаг, Ласло Веждед

УДК: Бібліотечно-інформаційний центр «Опаці Черє Янош» при ЗУІ ім. Ф.Ракоці ІІ

Відповідальні за випуск:

Степан Черничко (в.о. ректора Закарпатського угорського інституту ім. Ф.Ракоці ІІ)

Ільдико Орос (президент Закарпатського угорського інституту ім. Ф.Ракоці ІІ)

Олександр Добош (начальник Видавничого відділу ЗУІ ім. Ф.Ракоці ІІ)

За зміст опублікованих наукових робіт відповідальність несуть автори

Друк збірника здійснено за підтримки Угорської академічної ради Закарпаття

Видавництво: Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці ІІ (адреса: пл. Кошута 6, м. Берегове, 90202. Електронна пошта: foiskola@kmf.uz.ua) *Статут «Закарпатського угорського інституту ім. Ференца Ракоці ІІ» (Прийнято Загальними зборами ЗУІ ім. Ф.Ракоці ІІ, протокол №2 від 11.11.2019 р., зареєстровано в реєстрі за №6179 приватним нотаріусом І.В. Мацолою) та ТОВ «РІК-У»* (адреса: вул. Гагаріна 36, м. Ужгород, 88000. Електронна пошта: print@rik.com.ua) *Свідчення про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції Серія ДК 5040 від 21 січня 2016 року*

Поліграфічні послуги: ТОВ «РІК-У»

Підписано до друку 21.10.2020. Шрифт «Book Antiqua». Папір офсетний, щільністю 80 г/м².
Ум. друк. арк. 19,0. Формат 70x100/16. Замовл. №2792. Тираж 200.